

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ ІВАНА ЧЕРНЯХОВСЬКОГО**

**Методика виконання
та захисту магістерських робіт
у Національному університеті
оборони України імені Івана Черняховського**

Київ – 2017

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ ІВАНА ЧЕРНЯХОВСЬКОГО

МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ
ТА ЗАХИСТУ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ
У НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ОБОРОНИ
УКРАЇНИ ІМЕНІ ІВАНА ЧЕРНЯХОВСЬКОГО

Методичний посібник

Видання університету
2017

*Розглянуто та схвалено методичною радою
Національного університету оборони України
імені Івана Черняхівського (протокол № 3 від
14 квітня 2017 року)*

Авторський колектив: полковники С. М. Салкуцян, М. І. Паламар, О. Й. Мацько, В. В. Кривошеєв, В. С. Артамощенко, А. Г. Салій, С. Є. Талаур, О. А. Чорнокнижний, В. В. Хома, В. А. Терещенко; Р. А. Момот; підполковники О. О. Шутов, О. А. Кошлань, Р. В. Торчевський, працівники Збройних Сил України В. К. Медведєв, Ю. В. Євич, А. М. Терещенко.

За редакцією першого заступника начальника університету генерал-лейтенанта В. М. Тарасова.

Методичний посібник “Методика виконання та захисту магістерських робіт у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського” розроблений у науково-методичному центрі організації освітньої діяльності Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського відповідно до нормативних документів Міністерства освіти і науки України та Міністерства оборони України.

ЗМІСТ

Вступ	3
1. Загальні положення	4
2. Методичні рекомендації щодо виконання магістерської роботи	8
3. Оформлення магістерської роботи	14
4. Захист магістерської роботи	21
Закінчення	23
Додатки	24
Список літератури.....	43

ВСТУП

Національний університет оборони України імені Івана Черняховського здійснює підготовку військових фахівців ступеня вищої освіти “магістр” на підставі вимог стандартів вищої освіти.

Розроблення магістерської роботи є творчим процесом, який дає змогу виявити відповідні знання й уміння випускника вищого навчального закладу за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, адже фахівець має володіти методикою проведення наукових досліджень, сучасними інформаційними технологіями, методами отримання, оброблення та фіксації наукової інформації, а також має бути підготовлений до інноваційної діяльності, яка включає різноманітні підходи до розроблення, втілення й застосування нової техніки та новітніх технологій у сфері управлінської діяльності.

Захист магістерської роботи слухачем є однією з форм його атестації як випускника університету.

З аналізу результатів розроблених магістерських робіт, отриманого на основі роботи у колективах інститутів і кафедр, встановлено, що написання та захист магістерських робіт не має чітко визначеного алгоритму виконання й логічно спрямованої послідовності у діях керівників і виконавців. Ураховуючи зазначене, фахівці науково-методичного центру організації освітньої діяльності та члени методичної ради Національного університету оборони України імені Івана Черняховського на підставі вимог чинних керівних документів з організації освітнього процесу у вищих військових навчальних закладах, Міждержавного стандарту та Державного стандарту України щодо структури, правил оформлення документації, звітів у сфері науки і техніки розробили цей методичний посібник, який дасть змогу науково-педагогічним працівникам і слухачам університету застосовувати узгоджені методичні підходи до порядку виконання та захисту магістерських робіт.

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Організація, порядок та особливості проведення атестації випускників у вищих військових навчальних закладах (військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів) визначаються відповідно до вимог законодавства [1].

Для визначення рівня підготовленості слухача (як військового фахівця) на другому (магістерському) рівні вищої освіти проводиться його атестація, однією з форм якої є захист магістерських робіт.

Магістерська робота – це самостійна та творча робота слухача, призначена для оцінювання рівня його науково-теоретичної та практичної підготовленості, головним змістом якої є розв’язання актуального наукового, науково-технічного, службового, науково-методичного або навчально-методичного завдання. Робота має відтворювати дослідницький характер, базуватися на наукових дослідженнях, які проводив випускник під час навчання у ВВНЗ, бути спрямованою на вирішення практичних і теоретичних завдань для закріплення у слухача системи знань, умінь і розвитку методологічної культури і методичних здатностей інноваційної діяльності в предметній галузі спеціальності.

До магістерської роботи відповідно до вимог положення [2] обов’язково додаються матеріали, які характеризують наукову (творчу) і практичну цінність виконаної роботи, а саме: друковані статті, методичні розробки, виступи на семінарах (конференціях) тощо.

Магістерську роботу розробляють за однією з двох форм:

1. Теоретичне та експериментальне дослідження актуальних питань воєнного мистецтва, військового управління, підготовки та всебічного забезпечення бойових дій, організації експлуатації озброєння та військової техніки, управління освітнім процесом, психолого-педагогічних аспектів професійної підготовки військових фахівців тощо.

2. Наукове розроблення організаційно-методичних документів для проведення командно-штабних, штабних, тактичних (тактико-спеціальних, льотно-тактичних), мобілізаційних навчань, штабних тренувань, воєнних ігор тощо з елементами наукових досліджень окремих проблемних питань на тему навчання (тренування).

Організаційно-методичні документи для проведення навчань і тренувань розробляють відповідно до вимог керівних документів [3–10].

Наукові статті, які відпрацьовують слухачі на кафедрах, друкуються у “Збірнику наукових праць слухачів Національного університету оборони України імені Івана Черняховського” тощо.

У статті слухач має: зазначити постановку проблеми у загальному вигляді та її зв’язок із важливими науковими чи практичними завданнями;

проаналізувати останні дослідження і публікації, у яких започатковано розв'язання розглядуваної проблеми і на які спирається автор; виділити невирішені раніше частини загальної проблеми, яким присвячена стаття; сформулювати цілі (постановка завдання); викласти основний матеріал дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; зробити висновки з проведеного дослідження; вказати перспективи подальших досліджень. Зразок оформлення статті надано в додатку А.

Зміст статей має висвітлювати результати наукових досліджень, отриманих слухачем особисто у ході виконання магістерської роботи, а кількість статей і тез має бути достатньою для обґрунтування результатів наукових досліджень, які виносить слухач на захист.

Водночас слухачам надається право здійснювати апробацію своїх результатів досліджень на наукових (науково-практичних) семінарах (конференціях), що проходять на кафедрах, інститутах, інших структурних підрозділах, установах і можуть мати міжвідомчий, міжнародний характер.

Статті та інші матеріали, які характеризують наукову (творчу) і практичну цінність магістерської роботи, перед публікуванням та апробацією обов'язково обговорюються на засіданні кафедри та оформляються відповідним протоколом.

Тематику магістерських робіт формують на кафедрах за участю замовників, в інтересах яких здійснюється підготовка військових фахівців.

У навчальних частинах інститутів оформляють перелік тем магістерських робіт, який підписує начальник інституту (додаток Б), погоджують із замовником (додаток В), начальником науково-методичного центру організації освітньої діяльності, заступником начальника університету з навчальної роботи, заступником начальника університету з наукової роботи.

Визначений перелік тем магістерських робіт затверджує начальник університету не пізніше ніж за один місяць до видачі завдання на розроблення магістерських робіт слухачам. При цьому кількість тем магістерських робіт має бути на 15% більшою від кількості слухачів. Це дає можливість відійти від принципу нав'язування слухачам конкретних тем магістерських робіт. На першому курсі слухач має самостійно обрати тему магістерської роботи із запропонованих йому кафедрою тем у місячний термін після початку навчального року. Також слухачам надається право пропонувати свою тему магістерської роботи за умови обґрунтування доцільності її розроблення.

Теми магістерських робіт мають стисло висвітлювати основний зміст роботи (як правило, одним реченням), бути актуальними і відображати сучасні та перспективні проблеми воєнного мистецтва, військового управління, діяльності військ (сил), завдання Збройних Сил України на

найближчий час, сучасні погляди на застосування військових частин і з'єднань видів Збройних Сил України, родів військ і спеціальних військ, психолого-педагогічних аспектів підготовки та застосування військ тощо.

Слухачі під час вибору теми магістерської роботи мають урахувати свій фах (спеціальність, спеціалізацію), за якою здійснюється їх підготовка в університеті.

Водночас начальники (завідувачі) кафедр діють відповідно до наказу начальника Національного університету оборони України Івана Черняхівського про організацію в університеті заходів щодо запобігання та виявлення академічного плагіату та Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних працях, що розробляються в університеті.

Завдання на магістерську роботу (додаток Г) розробляє науковий керівник і затверджує начальник кафедри. При цьому науковий керівник може керувати виконанням не більш п'яти магістерських робіт і, як правило, зі споріднених тем.

Топографічні карти для виконання магістерських робіт підбирають згідно із заявками кафедр, які подають не пізніше 1 листопада навчального року, у якому розпочинають розробляти магістерські роботи. Заявки складають відповідно до тематики магістерських робіт на кожному магістерську роботу окремо.

Обсяг навчального навантаження наукового керівника на одну магістерську роботу становить 50 год [11], які він має використати для таких цілей:

- розроблення завдання на магістерську роботу;
- роботи зі слухачем під час складання індивідуального плану виконання магістерської роботи (додатки Д, Е);
- надання допомоги слухачеві у розробленні плану-проспекту магістерської роботи;
- контролю за реалізацією слухачем індивідуального плану виконання магістерської роботи;
- написання відгуку на магістерську роботу (додаток Ж);
- надання допомоги слухачеві у написанні та опублікуванні статей, тез і методичних розробок, що подаються до екзаменаційної комісії під час захисту магістерської роботи;
- надання допомоги слухачеві з підготовки до захисту магістерської роботи.

Науковий керівник разом зі слухачем відповідають за відповідність змісту магістерської роботи назві теми, меті дослідження та умовам її виконання, які визначені у завданні, а також за якість і своєчасність опублікування статей і методичних розробок.

Інститути (кафедри) надають робочі місця, обладнання, необхідне для підготовки і виконання розрахунково-графічних робіт, проведення експериментів, оформлення робіт, а також створюють умови для публікації результатів досліджень і запобігання академічному плагіату, готують навчальні аудиторії для проведення захисту магістерських робіт.

Керівний склад інститутів, кафедр і наукові керівники систематично контролюють хід виконання слухачами магістерських робіт і своєчасно вживають заходів щодо усунення виявлених недоліків. Для цього в інститутах та на кафедрах розробляють і ведуть графік поточного контролю за виконанням магістерських робіт слухачами, відповідно до якого на засіданнях кафедри (предметно-методичної комісії) заслуховують виконавців за розділами магістерських робіт.

Виконану магістерську роботу слухач підписує та подає науковому керівникові для перевірки. Після вивчення змісту магістерської роботи науковий керівник пише відгук.

Для перевірки магістерської роботи на відсутність академічного плагіату слухач подає її разом із заявою (додаток И) відповідальній особі на кафедрі [12,13].

За результатами перевірки магістерської роботи на відсутність академічного плагіату надається висновок про рівень оригінальності за формою згідно з додатком К. Відомості з висновку про рівень оригінальності роботи зазначаються у протоколі засідання кафедри і враховуються під час формування рішення щодо можливості захисту магістерської роботи [13].

Наступним етапом є подання слухачем зброшурованої магістерської роботи, відгуку та висновку про рівень оригінальності праці рецензенту.

До рецензування магістерських робіт залучають осіб, визначених наказом начальника університету за поданням відповідних кафедр. Наказ начальника університету оголошують не пізніше ніж за два тижні до початку атестації. Рецензент не може бути співробітником кафедри, на якій працює науковий керівник магістерської роботи [2].

Рецензію (додаток Л) виконують на стандартному бланку. У рецензії визначають відповідність змісту магістерської роботи темі та якості її виконання, попередню оцінку за національною шкалою, 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС, а також роблять висновок про можливість (доцільність) допуску магістерської роботи до захисту та її практичного використання.

Начальник кафедри на підставі наданих йому матеріалів (магістерської роботи, відгуку наукового керівника і рецензії) приймає рішення про допуск слухача до захисту магістерської роботи, про що робить відповідний запис на титульному аркуші зазначеної роботи.

До початку роботи екзаменаційної комісії на кафедрах проводиться тренування захисту магістерських робіт слухачами.

З початком роботи екзаменаційної комісії на вимогу голови підкомісії слухач з відома наукового керівника і начальника кафедри не пізніше ніж за день до проведення захисту через секретаря підкомісії надає магістерську роботу, відгук наукового керівника, рецензію на виконану роботу та матеріали, які характеризують наукову та практичну цінність зазначеної роботи, членам підкомісії екзаменаційної комісії для ознайомлення.

2 МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Виконання магістерської роботи – творчий процес, який ніколи не втратить своєї цінності, якщо слухач буде вміло використовувати відомий науково-методичний матеріал для досягнення мети дослідження. Основне завдання слухача, який виконує магістерську роботу, – показати рівень своєї кваліфікації, перш за все, уміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні наукові та практичні завдання.

Магістерська робота має відображати результати наукового дослідження, у досягненні яких зацікавлені замовники, мати прикладний характер та не містити академічного плагіату.

Наукова новизна результатів магістерської роботи включає теоретичні положення, сформульовані вперше або удосконалені (або для специфічних умов) та змістовно обґрунтовані, а також методичні рекомендації, втілення яких у практику може істотно вплинути на досягнення нових результатів у бойовій та оперативній підготовці, сприятиме підвищенню ефективності підготовки, всебічного забезпечення та ведення бою (бойових дій, операцій), якісному психолого-педагогічному забезпеченню підготовки військових фахівців, організації експлуатації озброєння та військової техніки.

До текстової частини магістерської роботи додають ілюстративні або інформаційні матеріали (схеми, таблиці, графіки, діаграми тощо), необхідні для доведення нових положень та обґрунтування зроблених висновків і запропонованих рекомендацій.

Особливу увагу слід звернути на таблиці, графіки та схеми, які містять результати роботи. Частину цих матеріалів необхідно оформити у вигляді слайдів для демонстрування під час захисту перед екзаменаційною комісією.

Під час виконання магістерської роботи необхідно враховувати досвід антитерористичної операції, який слухач може викласти в роботі із власного досвіду та аналізу літературних джерел і військового (флотського) стажування. Для цього до початку стажування науковий керівник магістерської роботи визначає слухачеві завдання залежно від теми

магістерської роботи. У військах (силах) слухач вивчає документи, реальний стан справ, перевіряє наукові результати, отримані у ході теоретичних досліджень, звертаючи увагу на можливість впровадження результатів наукових досліджень (розроблених документів) у практику підготовки штабів і військ (сил), освітній процес університету та інших вищих військових навчальних закладів.

Виконання слухачем магістерської роботи містить три етапи:

організаційно-підготовчий;

безпосередньої роботи над змістом;

заключний.

Організаційно-підготовчий етап включає:

вибір та затвердження за слухачем теми магістерської роботи і наукового керівника магістерської роботи;

ознайомлення з наказом начальника університету про організацію в університеті заходів щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення;

отримання від наукового керівника магістерської роботи завдання, з'ясування теми і мети дослідження;

вивчення (уточнення) розділів та основних питань, визначених у завданні на розроблення магістерської роботи;

визначення етапів дослідження (етапів проведення навчання, тренування тощо);

реєстрацію у відділі захисту інформації та криптології окремого зошита (аркушів) для розроблення магістерської роботи (у разі потреби);

підготовку і надання науковому керівникові на затвердження календарного плану виконання магістерської роботи;

підбір топографічних карт, необхідних для виконання магістерської роботи.

Безпосередня робота слухача над змістом магістерської роботи включає:

підбір та вивчення рекомендованої літератури й інших матеріалів за темою магістерської роботи;

розроблення плану-проспекту магістерської роботи та затвердження його науковим керівником магістерської роботи;

виконання окремих розділів магістерської роботи та надання їх науковому керівникові магістерської роботи на перевірку;

опрацювання та апробацію необхідного матеріалу практичної спрямованості під час проведення військового (флотського) стажування;

відпрацювання наукових статей, тез і подання їх на перевірку науковому керівникові магістерської роботи;

подання науковому керівникові на перевірку завершеної магістерської роботи;

усунення недоліків та врахування рекомендацій наукового керівника магістерської роботи.

Заключний етап включає:

брошування роботи у друкарні;

подання зброшурованої магістерської роботи науковому керівникові магістерської роботи для перевірки та написання відгуку;

подання на кафедрі особі відповідальній за перевірку праць на оригінальність і відсутність неправомірних запозичень, у тому числі за допомогою програмно-технічних засобів, магістерської роботи разом із заявою (додаток И);

отримання висновку про рівень оригінальності за формою згідно з додатком К;

подання магістерської роботи, відгуку та висновку про рівень оригінальності праці рецензенту;

отримання дозволу від начальника кафедри на допуск магістерської роботи до захисту;

підготовку доповіді та ілюстративних матеріалів до захисту магістерської роботи;

попередній захист на кафедрі (у предметно-методичній комісії) та внесення коректив у зміст доповіді й ілюстративного матеріалу (у разі потреби);

доопрацювання доповіді та ілюстративного матеріалу з урахуванням зауважень;

подання напередодні дня захисту магістерської роботи разом із опублікованими статтями (методичними розробками) до підкомісії екзаменаційної комісії;

публічний захист магістерської роботи перед екзаменаційною комісією.

Порядок виконання магістерської роботи

Важливою складовою виконання магістерської роботи є з'ясування теми і мети дослідження та вивчення питань, визначених у завданні.

Після з'ясування теми магістерської роботи слухач має попередньо сформулювати назви розділів роботи (визначити етапи проведення навчання (тренування) і документи, які необхідно розробити) та їх загальний зміст, визначити спрямованість кожного розділу і послідовність їх виконання.

Для визначення послідовності, змісту і термінів виконання магістерської роботи слухач розробляє індивідуальний план виконання магістерської роботи, в якому мають бути передбачені:

добір і попереднє вивчення рекомендованої літератури на тему магістерської роботи;

вивчення керівних документів з відповідного напрямку дослідження та результатів попередніх досліджень;

розроблення плану-проспекту магістерської роботи та його затвердження керівником магістерської роботи;

визначення термінів написання розділів магістерської роботи (розроблення визначених документів);

термін подання виконаних розділів (розроблених документів) або роботи у чорновому варіанті науковому керівникові на перевірку;

термін доопрацювання та оформлення магістерської роботи згідно з вимогами;

термін подання зброшурованої роботи науковому керівникові для написання відгуку;

термін подання магістерської роботи на рецензію;

термін подання магістерської роботи начальникові кафедри для прийняття рішення про допуск слухача до захисту;

розроблення доповіді та ілюстративного матеріалу для захисту магістерської роботи;

підготовка до попереднього захисту на кафедрі (у предметно-методичній комісії);

тренування захисту на кафедрі (у предметно-методичній комісії).

План-проспект магістерської роботи (додатки М, Н) має бути розроблений після добору та вивчення рекомендованої літератури, керівних документів та затверджений науковим керівником. У плані-конспекті слід відобразити послідовність і логічність викладення змісту роботи.

Магістерська робота, у якій проводиться теоретичне та експериментальне наукове дослідження актуальних питань воєнного мистецтва, військового управління, підготовки та всебічного забезпечення бойових дій, організації експлуатації озброєння та військової техніки, управління освітнім процесом, психолого-педагогічного забезпечення підготовки військових фахівців, має такі складові:

зміст;

вступ;

основну частину;

висновки;

список літератури;

додатки.

У змісті послідовно вказують назви усіх розділів, пунктів, підпунктів, висновки, список літератури, додатки, а також номер сторінки де їх розпочато.

У вступі визначають актуальність та основний зміст роботи, завдання, об'єкт і предмет дослідження.

В основній частині магістерської роботи, яка структурно містить кілька розділів, логічно-послідовно аналізують і розкривають суть проблеми та

наводять отримані результати. У кінці кожного розділу роблять висновки, критично порівнюючи отримані результати з наявними.

Для цього в *першому розділі* аналізують джерела інформації, у тому числі іншомовні, за тематикою дослідження, а також коротко описують переваги і недоліки відомих рішень досліджуваних проблем (питань). Це дасть змогу виявити часткові наукові завдання, які виникають під час виконання магістерської роботи.

У *другому розділі* розглядають теоретичний напрям роботи, розкриваючи суть дослідження з використанням математичного апарату та інших наукових підходів до вирішення поставленого завдання (питання).

До *третього розділу* включають рекомендації, які ґрунтуються на проведених дослідженнях і дають змогу поліпшити на практиці результати визначеного напрямку діяльності.

У *висновках* формують теоретичні підсумки всієї роботи та визначають її наукову і практичну цінність.

До *списку літератури* включають назви всіх інформаційних джерел, використаних під час проведення досліджень та написання магістерської роботи.

Додатки до магістерської роботи обов'язково мають містити графічні приклади результатів дослідження, зображені на топографічних картах (схемах), а також розрахунки, таблиці, графіки тощо.

Магістерську роботу, написану як наукову розробку організаційно-методичних документів для проведення командно-штабних, штабних, тактичних (тактико-спеціальних, льотно-тактичних), мобілізаційних навчань, штабних тренувань, воєнних ігор тощо з елементами наукових досліджень окремих питань щодо теми навчання (тренування), розробляють відповідно до таких керівних документів:

Настанови з оперативної підготовки у Збройних Силах України [4];

Настанови з організації і проведення загальновійськових тактичних і командно-штабних навчань [3];

Курсів підготовки родів військ (спеціальних військ).

Для підготовки і проведення навчань (тренувань), крім замислу навчання (тренування) та пояснювальної записки до нього, розробляють такі документи:

організаційні;

навчально-методичні;

оперативні;

для забезпечення навчання;

довідкові.

Зміст документів, які розробляють для проведення навчань (тренувань), розкрито у вищезазначених настановах.

Перелік документів, які належить розробити слухачеві під час виконання магістерської роботи, визначають у завданні на магістерську роботу (додаток Г), яке видає кафедра (науковий керівник).

Оперативні (бойові) документи (планувальні і директивні) розробляють відповідно до Тимчасової настанови з оперативної роботи органів військового управління [7], бойових статутів та інших настанов, що регламентують діяльність військ (сил).

Видаючи завдання на магістерську роботу за другою формою, начальники кафедр, керівники магістерських робіт мають ураховувати, що документи для проведення навчань з органами управління, військовими частинами зазвичай відпрацьовують штаби керівництва.

У завданні на розроблення магістерської роботи має бути визначений мінімально необхідний перелік документів, які слухач спроможний опрацювати самостійно. Це дасть змогу перевірити знання, уміння і навички слухача щодо методики підготовки і проведення навчання (тренування, гри) на визначену тему.

Під час відпрацювання магістерської роботи за другою формою її складові розміщують у такому порядку:

- зміст (послідовний перелік назв усіх документів, розроблених і поданих до захисту та їх обсяг, список літератури);

- вступ (визначення актуальності і мети розроблення магістерської роботи);

- документи, які відпрацьовано відповідно до завдання на розроблення магістерської роботи та винесено на захист (пояснювальна записка до замислу проведення навчання (тренування, гри); календарний план підготовки навчання (тренування, гри); організаційно-методичні вказівки щодо підготовки та проведення навчання (тренування, гри); оперативне (тактичне) завдання; план проведення навчання (тренування, гри); план нарощування обстановки; графік нарощування обстановки (загальновійськової, повітряної, радіоперешкод тощо); план імітації; план (графік) бойових стрільб; розрахунок вартості навчання (тренування, гри) тощо);

- теоретична частина роботи;

- список літератури;

- додатки (розрахунки, таблиці, графіки, схеми, результати моделювання тощо).

У теоретичній частині роботи, як правило, досліджують одне з проблемних питань, що стосуються теми магістерської роботи, наприклад:

- завдання та способи застосування військ (сил) за визначеною ситуацією;

- проблемні питання організації та проведення визначеного заходу оперативної (бойової) підготовки.

У висновках надають практичні рекомендації щодо вирішення зазначених проблемних питань.

3 ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Магістерська робота має бути надрукована або виконана у рукописному вигляді.

Магістерська робота в цілому та додані матеріали, що характеризують наукову (творчу) і практичну цінність виконаної роботи (друковані статті, тези, методичні розробки тощо), оформлюють відповідно до правил і вимог ведення діловодства та чинних стандартів [14, 15]. Матеріали та документи в магістерській роботі слід розташовувати в такому порядку:

- титульний аркуш (додаток П);
- завдання на магістерську роботу (додаток Г);
- зміст;
- вступ;
- основна частина;
- закінчення (висновки та рекомендації);
- список літератури;
- додатки.

Магістерська робота повинна мати обсяг 50–60 сторінок рукописного (друкованого) тексту.

Зміст поділяють на розділи, визначені в завданні, підрозділи, пункти із зазначенням номера сторінки, з якої їх розпочато.

Усі розділи в тексті починають із нової сторінки. Розділи і підрозділи повинні мати заголовки. Пункти і підпункти можуть мати заголовки. Заголовки структурних елементів роботи (зміст, вступ, закінчення (висновки та рекомендації), список літератури, додатки) і заголовки розділів необхідно розташовувати посередині аркуша і друкувати великими літерами без крапки в кінці, не підкреслюючи.

Заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів роботи слід починати з абзацу і друкувати маленькими літерами, крім першої великої, без підкреслення і крапки в кінці. Абзацний відступ має бути однаковим по всьому тексту роботи і дорівнювати п'яти знакам. Якщо заголовок складається із двох та більше речень, їх розділяють крапкою. Переносити слова у заголовках розділів недопустимо.

Підрозділи відокремлюють від розділів інтервалом у два рядки, а один від одного – інтервалом в один рядок. Недопустимо розмішувати назву розділу, підрозділу, пункту і підпункту в нижній частині сторінки, якщо після неї немає тексту.

Розділи, підрозділи, пункти і підпункти роботи слід нумерувати арабськими цифрами. Розділи повинні мати порядкову нумерацію в межах роботи і позначатися арабськими цифрами без крапки (1; 2; ...). Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремленого крапкою (1.1; 1.2; 1.3;). Після номера підрозділу крапку не ставлять. У такому ж порядку нумерують пункти і підпункти. Номер підпункту складається із чотирьох цифр, відокремлених крапками (1.1.1.1; 1.2.2.2; 1.3.1.1;). Наприклад, текст може складатися з розділів і пунктів. Якщо розділ складається з одного пункту або пункт із одного підпункту, їх не нумерують.

Усі сторінки в магістерській роботі нумерують арабськими цифрами без крапки у правому верхньому куті сторінки. Титульний аркуш включають до загальної нумерації сторінок роботи, але номер сторінки на ньому не ставлять.

Текстуальна частина роботи має бути написана на аркушах формату А4 (210×297 мм) на одному боці аркуша з такими полями: ліворуч – 30 мм, праворуч – 10 мм, зверху та знизу – по 20 мм.

Якщо робота виконана машинописним способом (роздрукована на принтері), її оформляють із міжрядковим інтервалом 1,5 – з розрахунку не більше 40 рядків на сторінці за умови рівномірного заповнення інформацією. Мінімальна висота шрифту – 1,8 мм.

Усі лінії, літери, цифри і знаки мають бути чіткими по всій роботі. Окремі слова, формули, знаки, які вписують у надрукований текст, мають бути чорного кольору; щільність вписаного тексту має максимально наближатися до щільності основного тексту. Помилки і неточності допустимо виправляти підчищенням або зафарбовуванням білою фарбою (коректором) і нанесенням на тому ж місці виправленого зображення машинописним способом або від руки.

Прізвища, назви установ, організацій, фірм та інші власні назви в роботі наводять мовою оригіналу. Допустимо наводити назви організацій у перекладі на державну мову, додаючи при першій згадці оригінальну назву. Скорочувати слова і словосполучення в роботі слід відповідно до стандартів з бібліотечної та видавничої справи.

Під час викладення вимог у тексті магістерської роботи застосовують слова: *повинен, слід, необхідно, відповідно до ..., дозволено, не допустимо, заборонено*. У разі викладення інших положень використовують слова: *може бути, як правило, у разі потреби* тощо. При цьому допустима оповідна форма викладення матеріалу, наприклад: *застосовують, показує* тощо. Також у магістерській роботі необхідно користуватися науково-технічними термінами, позначеннями і визначеннями, що встановлені стандартами, якщо стандартів немає – загальноприйнятими в науково-технічній літературі. Специфічну термінологію, використану в роботі, потрібно пояснити. У

роботі недопустимо використовувати: розмовні слова і речення; різні науково-технічні терміни для одного й того ж поняття або іноземні слова і терміни, якщо є рівнозначні слова в українській мові; вільні скорочення слів, не передбачені правилами орфографії, стандартами тощо; скорочені позначення фізичних величин, якщо їх наведено без цифр, за винятком одиниць фізичних величин у таблицях і розшифруваннях літерних позначень у формулах і рисунках.

У тексті магістерської роботи, за винятком формул і рисунків, недопустимо використання: математичного знака мінус (–) перед від’ємним значенням величин (слід писати словом “мінус”); знаків $\emptyset$, $>$, $\approx$, $<$, $\neq$ для позначення загальновідомих математичних понять без числових значень (слід писати словами *діаметр*, *більше*, *приблизно дорівнює*, *менше*, *не дорівнює*); індексів стандартів, технічних умов та інших документів без реєстраційного номера. Пояснювальні надписи виділяють шрифтом чи лапками. Якщо є потреба, може бути наведений перелік прийнятих у роботі скорочень, термінів тощо.

У тексті перед позначенням параметра дають його пояснення, наприклад: “тимчасовий опір розриву σ_b ”. Якщо потрібно застосувати умовні позначення, зображення чи знаки, не встановлені в чинних документах, їх слід пояснити в тексті або переліку позначень.

Ілюстрації (креслення, рисунки, графіки, схеми, діаграми, фотознімки) у магістерській роботі слід розміщувати безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації мають бути посилання в роботі. Креслення, графіки, схеми і діаграми, які розміщені в магістерській роботі, мають відповідати вимогам стандартів “Єдині системи конструкторської документації” (ЄСКД) та “Єдині системи програмної документації” (ЄСПД).

Номер і назву рисунка, графіка чи креслення розміщують під ними. Порядкова нумерація здійснюється арабськими цифрами у межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках.

Якщо рисунок є фотокопією із книги, то його дані залишаються відповідно до місця розміщення у попередньому джерелі з відповідним посиланням на нього. З потреби під ілюстрацією розміщують пояснювальні дані.

Ілюстрацію позначають словом “Рис.”, яке разом з назвою ілюстрації розміщують після пояснювальних даних.

Приклад оформлення рисунка надано нижче.

Оперативні (бойові) графічні документи (плани, замисли, рішення) та різні тактичні приклади з питань застосування та всебічного забезпечення військ (сил) відпрацьовують на топографічних картах з використанням встановлених тактичних знаків і символів, які виконують відповідним кольором. Розміри топографічної карти повинні бути такі: для карт масштабу

1:500 000 (1:200 000, 1:100 000) – висота – до 180 см, ширина – до 220 см; для карт іншого масштабу – відповідно 120 і 140 см. Документи оформлюють відповідно до вимог Тимчасової настанови з оперативної роботи органів військового управління [7].

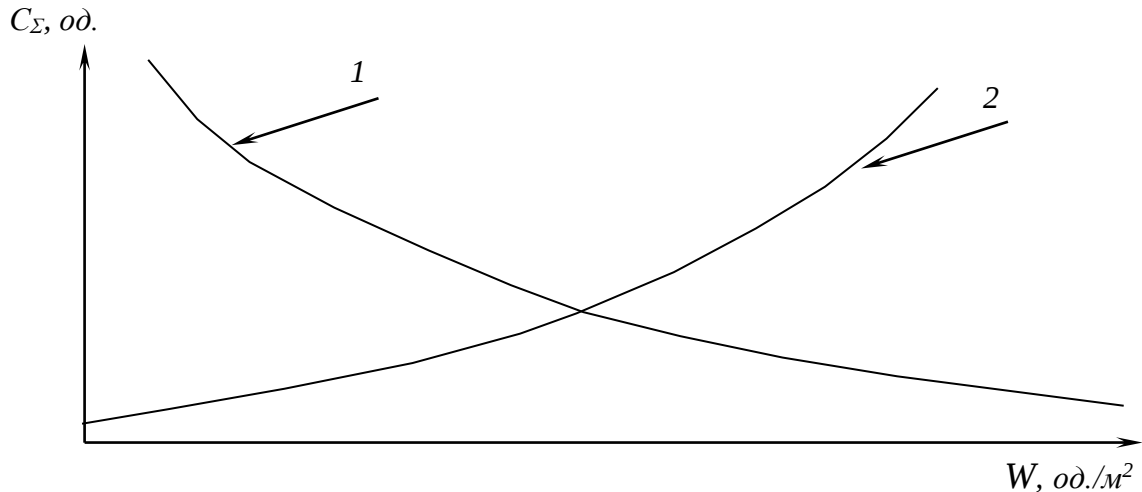

Рис. 2.11. Залежність витрат боєприпасів від щільності об'єктів на полі бою:
1 – витрати боєприпасів; 2 – щільність об'єктів на полі бою

Якщо ілюстрацію не можна розмістити на одній сторінці, її переносять на іншу, при цьому назву записують на першій сторінці, пояснювальні дані – на кожній сторінці, а під ними позначають: Рис. 5, с. 3.

Якщо у документі використовують багато математичних формул, їх нумерують за розділами. Так, формули другого розділу будуть мати нумерацію (2.1), (2.2). Номер ставлять біля правого поля сторінки у круглих дужках.

Формули у тексті відокремлюють інтервалом в один рядок зверху та знизу від тексту. Наприклад:

Імовірність виникнення події y_t можна описати формулою

$$y_t = x_t + \xi_t, \quad (2.2)$$

де x_t – детермінована компонента процесу;

ξ_t – стохастична компонента процесу.

Формули, що йдуть одна за одною і не розділені текстом, відокремлюють комою.

Числові значення величин у тексті слід указувати зі ступенем точності, яка необхідна для забезпечення властивостей виробів, при цьому в рядку величин вирівнюють числа знаків після коми, наприклад, 1,25; 1,50; 1,75; 2,00. Дробові числа доцільно наводити у вигляді десяткового дробу, за винятком розмірів у дюймах, які слід писати так: 1/4", 1/2" (а не 1"/4, 1"/2).

У **посиланнях** необхідно зазначити порядковий номер використаних інформаційних джерел, проставляючи їх номер, узятий у квадратні дужки (наприклад: як зазначено в роботі [5]). У разі посилання на матеріал, відпрацьований у роботі, необхідно вказувати розділ і підрозділ.

Цитату відокремлюють в тексті лапками, після чого вказують джерело, з якого вона взята.

Таблиці до однієї сторінки розташовують у тексті. Таблиці розміром більше однієї сторінки виносять у додаток. Таблиці слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, що надані в додатках. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, що відокремлені крапкою. У разі посилання на таблицю вказують її номер (наприклад: табл. 1.1).

Назва таблиці має бути стислою та відображати її зміст. У разі перенесення частини таблиці на іншу сторінку назву розміщують лише над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть Продовження табл. ____, над останньою частиною – Закінчення табл. ____.

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони становлять одне речення із заголовком. У кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять.

Горизонтальні та вертикальні лінії, які розмежовують рядки таблиці, а також лінії ліворуч, праворуч і знизу, що обмежують таблицю, можна не проводити, якщо їх відсутність не ускладнює користування таблицею.

Таблиця 1.1

Потреба в хибних об'єктах, од.

Завдання	Опорний пункт			Вогнева позиція батареї
	механізований взвод	механізована рота	танкова рота	
Облаштування хибних окопів на відділення	2/2	7/5	–	–
Прокладання шляхів руху техніки	0,2–0,3	0,6–0,8	0,7–0,9	0,3–0,4

Примітка. У чисельнику вказана кількість хибних об'єктів за наявності 15% лісу на місцевості, у знаменнику – за наявності 30% лісу.

У **додатках** розміщують матеріал, який доповнює текст магістерської роботи. Додатками можуть бути графіки, таблиці великих розмірів, розрахунки, описи алгоритмів і програмних завдань тощо. Додатки класифікують як обов'язкові й інформаційні. Інформаційні додатки поділяють на рекомендовані і довідкові. Усі додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер І, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад: додаток А, додаток Б.

Один додаток позначають як додаток А. Додатки повинні мати спільну з рештою магістерської роботи наскрізну нумерацію сторінок.

З потреби текст додатків може поділятися на розділи, підрозділи, пункти і підпункти, які слід нумерувати у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад: А.2 – другий розділ додатка А; Г.3.1 – підрозділ 3.1 додатка Г.

Переліки з потреби можуть бути надані всередині пунктів або підпунктів. Перед переліками ставлять двокрапку.

Перед кожною позицією переліку слід ставити малу літеру українського алфавіту з дужкою або тире (перший рівень деталізації). Для деталізації переліку слід використовувати арабські цифри з дужками (другий рівень деталізації). Наприклад:

- а) силова установка;
- б) трансмісія:
 - 1) зчеплення;
 - 2) коробка передач;
- в) ходова частина.

Примітки використовують для пояснення тексту, таблиць або ілюстрацій. Примітки розташовують безпосередньо після тексту, таблиць або ілюстрацій, яких вони стосуються. Одну примітку не нумерують. Слово *Примітка* друкують з великої літери і не підкреслюють. Після слова *Примітка* ставлять крапку і з великої літери в тому ж рядку пишуть текст примітки.

Кілька приміток нумерують послідовно арабськими цифрами з крапкою. Наприклад:

Примітка. _____.

або

Примітки:

1. _____.
2. _____.

Примітки до таблиці розміщують після таблиці.

Виноски оформлюють для пояснення окремих положень, наведених у тексті або таблицях. Виноски позначають нарядковими знаками у вигляді арабських цифр (порядкових номерів) з дужкою. Знаки виноски проставляють безпосередньо після того слова, символу, речення, до якого дають пояснення, та перед текстом пояснення. Нумерують виноски окремо для кожної сторінки.

Текст виноски розміщують під таблицею або у кінці сторінки й відокремлюють від таблиці або основного тексту лінією довжиною 30 – 40 мм, проведеною в лівій частині сторінки. Текст виноски починають з абзаца і друкують через один (мінімальний міжрядковий) інтервал.

До списку літератури включають усю літературу, на яку є посилання в тексті магістерської роботи. Літературні джерела надають за алфавітним порядком або за порядком посилань на них. Обов'язково зазначають такі дані: прізвище та ініціали автора, назву, місто, видавництво, рік, кількість сторінок.

Наприклад:

1. Балканський синдром // Народна армія, 2001, 12 січня (№ 1). – С. 18.
2. Безбах В. Г. Національна система військового виховання та її розвиток у незалежній Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук : спец. 20.02.22 / В. Г. Безбах. – К., 2006. – 26 с.
3. Голіщачов П. М. Експлуатація бронетанкового озброєння і техніки. – К. : ВІКІС, 1998. – 410 с.
4. ДСТУ В3576-97. Експлуатація та ремонт військової техніки : терміни і визначення. – К. : Стандарт, 1997. – 58 с.
5. Експлуатація бронетанкової техніки / під ред. проф. К. О. Соломейка. – К. : НАОУ, 2006. – 441 с.
6. Кобзар А. О. Становлення та розвиток структур виховної роботи у Збройних Силах України (1991–2011 рр.): дис. ... канд. іст. наук : 20.02.22 / Анатолій Олексійович Кобзар. – К., 2013. – 278 с.
7. Конституція України. – К.: Офіційне видання Верховної Ради України, 1996. – 118 с.
8. Національна безпека України (1994–1996) : наук. доповідь НІСД Ред. кол. : О. Ф. Белов (голова), І. Ф. Бінько, С. І. Пирожков, М. Л. Рубанець, О. П. Янішевський. – К. : Академпрес, 1997. – 196 с.
9. Примак С. К. Обґрунтування необхідності удосконалення методичного апарату оцінювання ефективності бойового застосування угруповань далекобійних засобів ураження / С. К. Примак, С. В. Трофімчук // Труди університету. – К.: НУОУ ім. І. Черняхівського, 2015. – № (1) 129. – С. 43–50.
10. Пристрій для контролю кута нахилу/ Пат. 667279А Україна, МКИ 7F 41G3/26. М. І. Хаспеков, Р. А. Момот, О. І. Мартиненко (Україна). – № 20030109697; заявл. 29.10.2003; опубл. 17.05.2004. Бюл. № 5. – 3 с.
11. Про Міжнародний день миротворців : Указ Президента України від 30.04.2003 № 374/2003 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3/rada.gov.ua>
12. Dalton H. Der Zweite Weltkrieg 1939–1945. – Stuttgart, 1951, Bd. 2. 150 S.

4 ЗАХИСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

До захисту магістерської роботи слухача допускають у разі виконання вимог навчального плану та отримання дозволу на захист магістерської роботи в установлений термін. Крім того, екзаменаційній комісії обов'язково надають матеріали, що характеризують наукову (творчу) і практичну цінність виконаної роботи, – друковані статті, методичні розробки, роботи, що подавались на конкурс, та висновок про рівень оригінальності праці.

Дата та час захисту визначаються розкладом екзаменів та захисту магістерських робіт.

Підготовка слухача до захисту магістерської роботи включає:

визначення основних теоретичних і практичних результатів магістерської роботи, що виносяться на захист;

повторення основних положень керівних документів з наряду виконаної магістерської роботи;

складання доповіді для захисту магістерської роботи та розроблення ілюстративних матеріалів (презентації, схеми тощо) до неї;

опрацювання змісту рецензії та складання відповідей на поставлені в ній питання;

проведення тренування захисту (перед науковим керівником, на засіданні предметно-методичної комісії або кафедри).

Послідовність і зміст доповіді слухача під час захисту магістерської роботи:

вступ (викладається у вигляді звернення до членів підкомісії екзаменаційної комісії та зазначається військове звання, прізвище того, хто робить доповідь);

тема роботи та мета дослідження (тема, мета та етапи навчання);

актуальність і структура роботи (документи, які розроблено і надано до захисту);

умови та обмеження, що прийняті для роботи (оперативно-тактична обстановка, яку створено до початку навчання, та замисли дій сторін);

методика дослідження (методика і послідовність підготовки та проведення навчання (тренування);

основні питання теоретичного дослідження (теоретичної частини роботи) – сутність дослідження, основні висновки та рекомендації з кожного із них;

висновки та рекомендації з усієї роботи та пропозиції щодо їх застосування.

Викладення матеріалу на слайдах під час підготовки презентації має бути таким: на першому слайді зазначають військове звання, прізвище, ім'я та по батькові слухача, тему магістерської роботи та військове звання,

прізвище, ім'я та по батькові керівника магістерської роботи; другий слайд має інформацію, яка відтворює актуальність обраної теми дослідження; у наступних слайдах слухач зазначає невідповідність, яка склалася в теорії та практиці дослідження, висвітлює наукове завдання та завдання дослідження, які необхідно вирішити, і наукову новизну отриманих результатів; далі на слайдах розкривається суть наукових результатів (наукового результату) та висвітлюються рекомендації щодо вирішення поставлених завдань; наприкінці презентації на слайді указують оприлюднені результати дослідження (публікації, апробації тощо).

Зміст доповіді та ілюстративного матеріалу погоджують із керівником магістерської роботи.

Орієнтовний розподіл часу, відведеного для захисту магістерської роботи:

- оголошення теми, структури роботи, методики дослідження – до 5 хв;

- доповіді результатів дослідження – до 15 хв;

- оголошення висновків та рекомендацій – до 5 хв.

Презентація, яка надається слухачем під час захисту магістерської роботи, має бути наочною. Усі схеми та пояснення мають бути чіткими та не зливатися з фоном слайда. Для магістерської роботи за першою формою кількість слайдів не повинна перевищувати 15, за другою формою – 10.

Підготовка до захисту має включати не менше одного тренування з керівником на засіданні предметно-методичної комісії або кафедри із запрошеними слухачами. Тренування захисту бажано проводити у тій аудиторії, у якій безпосередньо відбуватиметься захист магістерської роботи.

Основні положення доповіді необхідно викладати вільно, з використанням підготовлених схем, карт, таблиць тощо. При цьому все, що викладене на схемах, картах тощо, має бути використане у доповіді та відповідях на запитання.

Захист магістерської роботи проводиться перед екзаменаційною комісією (підкомісією) державною мовою. На захисті мають бути присутніми науковий керівник магістерської роботи та за бажанням представники замовника на підготовку військових фахівців, інші особи керівного складу та науково-педагогічні працівники університету, слухачі з дозволу голови екзаменаційної комісії або голови підкомісії екзаменаційної комісії.

Перед захистом у спеціально підготовленій аудиторії на стендах розміщують схеми, креслення до магістерської роботи, установлюють проекційне обладнання. Схема обладнання класу для захисту магістерської роботи надана в додатку Р.

Магістерську роботу, опубліковані статті (методичні розробки), службову та навчальну картку про виконання слухачем навчального плану з

оцінками для внесення в додаток до диплому розкладають на столі перед головою комісії.

Слухач доповідає про прибуття голові екзаменаційної комісії (підкомісії), оголошує тему магістерської роботи та, використовуючи свій ілюстративний матеріал, доповідає про магістерську роботу з теоретичним обґрунтуванням положень і висновків, а також про результати досліджень.

Після завершення доповіді члени комісії (підкомісії) з потреби, для уточнення результатів дослідження задають слухачеві додаткові питання. Для підготовки відповідей надається необхідний час, можна використовувати матеріали магістерської роботи, а також навчальних посібників, дозволених на захисті.

Секретар підкомісії після відповіді слухача на запитання зачитує відгук керівника та рецензію (або основні витяги з відгуку та рецензії).

Голова підкомісії може надати слово науковому керівникові роботи або рецензенту для виступу, якщо вони присутні на захисті, у такому разі він не зачитує відгук або рецензію. Після закінчення захисту слухачеві (за його бажанням або у суперечливих випадках) може бути надано заключне слово.

Результат захисту магістерської роботи оцінюється за національною шкалою, 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС та оголошується у день затвердження протоколів головою екзаменаційної комісії [2].

ЗАКІНЧЕННЯ

Магістерську роботу виконують з урахуванням рекомендацій цього методичного посібника.

Під час виконання та захисту магістерської роботи слухачеві необхідно виявляти ініціативність, творчість та наполегливість.

Інститути й кафедри університету мають сприяти розвитку у слухачів здатностей щодо проведення наукових досліджень та публікуванню ліпших наукових праць слухачів у наукових фахових виданнях.

Особа, яка здобула ступень вищої освіти “магістр”, має володіти поглибленими знаннями з обраної спеціальності, інноваційними вміннями, навичками управлінської діяльності в галузі військового управління та вміти створювати елементи нових знань для вирішення завдань у відповідній сфері професійної діяльності.

ДОДАТКИ

↑ 2 см
Додаток А
↓
(рекомендований)

ПЕТРЕНКО П. П.

– підполковник, слухач навчальної групи 2201 командно-штабного інституту застосування військ (сил).

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ БОЙОВИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ...

У статті сформульовано рекомендації щодо оцінювання бойових можливостей частин та підрозділів

Бойові можливості, вогневі можливості, ...

← 3,5 см Досвід воєнних конфліктів свідчить про те, що питання ретельної підготовки операції (бою, бойових дій) ... → 1 см

Усе вказане означає, що удосконалення підходів до оцінювання бойових можливостей є одним із актуальних наукових та практичних завдань.

Розв'язанню аналогічних проблем присвячена низка наукових праць та публікацій [1–3]. У той же час вирішення проблематики взагалі започатковано із розробленням та затвердженням нових нормативних документів [4,5].

Однак під час розгляду складової бойових можливостей ... не враховуються ...

Метою статті є ...

Оцінюючи вогневі можливості, необхідно враховувати такий показник, як розміри (S_i).

$$S_i = \sum_{i=1}^I \Phi_{\text{ц}} \Gamma_{\text{ц}} \quad (1)$$

де $\Phi_{\text{ц}}$ – фронт цілі (м);
 $\Gamma_{\text{ц}}$ – глибина цілі (м).

Таким чином, визначена система показників оцінювання ...

Дістали подальшого розвитку теоретичні підходи щодо ... Впровадження рекомендацій дасть змогу у подальшому ...

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Черныш А.Я., Чварков С.В. Назва статті // Назва видання. – 2017. – № 3. – С. 12–16.
2. Настанова з обладнання..., – К.: СВ ЗСУ, 2016. – 256 с.
3. Загальна тактика: підручник. – К.: Варта, – 2016, – 350 с.
4. <http://s3064644457.whotrades.com/blog/43484622022>

Статтю рекомендовано до друку кафедрою _____ Національного університету оборони України імені Івана Черняховського.

Рецензент: Швалючинський А. Г. – кандидат військових наук, доцент, професор кафедри _____ Національного університету оборони України імені Івана Черняховського.

↑ 2 см
↓

Додаток Б

(рекомендований)

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ ІВАНА ЧЕРНЯХОВСЬКОГО**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник Національного університету
оборони України імені Івана Черняховського

(військове звання)

(ім'я, по батькові, прізвище)

“ ____ ” _____ 20 __ року

**ПЕРЕЛІК
ТЕМ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ СЛУХАЧІВ ГУМАНІТАРНОГО ІНСТИТУТУ
ПРИЙОМУ 2016 РОКУ**

Київ – 20__

ЗМІСТ

1	Кафедра суспільних наук	3
2	Кафедра правового забезпечення	...
3		...

№ теми	Назва теми	Мета дослідження	Об'єкт дослідження	Зміст питань	Відповідальні особи
1	2	3	4	5	6
Кафедра суспільних наук					
1	Обґрунтування рекомендацій щодо удосконалення ефективності душпастирської опіки з урахуванням досвіду антитерористичної операції	Удосконалення душпастирської опіки військовослужбовців в Збройних Сил України	Душпастирська опіка військовослужбовців Збройних Сил України	1. Аналіз умов та факторів, що впливають на задоволення релігійних потреб військовослужбовців Збройних Сил України під час проведення антитерористичної операції. 2. Оцінювання ефективності душпастирської опіки військовослужбовців з досвіду участі Збройних Сил України в антитерористичній операції. 3. Рекомендації щодо удосконалення ефективності душпастирської опіки військовослужбовців Збройних Сил України	Керівник: працівник ЗС України Іванов І. І. Рецензент: підполковник Кравченко В. П.
2					
3					

27

Начальник гуманітарного інституту
полковник

(ім'я, по батькові, прізвище)

“ ____ ” вересня 20__ року

ПОГОДЖЕНО

Начальник навчально-методичного центру
організації освітньої діяльності
полковник

(ім'я, по батькові, прізвище)

“ ____ ” вересня 20__ року

Заступник начальника університету
з навчальної роботи
полковник

(ім'я, по батькові, прізвище)

“ ____ ” вересня 20__ року

Заступник начальника університету
з наукової роботи
генерал-майор

(ім'я, по батькові, прізвище)

“ ____ ” вересня 20__ року

Додаток В

(рекомендований)

АРКУШ ПОГОДЖЕННЯ

переліку тем магістерських робіт, що пропонуються для розроблення
слухачами університету прийому 2016 року

Галузь знань: 25 Воєнні науки, національна безпека,
безпека державного кордону

Спеціальність: 253 Військове управління (за видами збройних сил)

Спеціалізація: Бойове застосування та управління діями військових частин
Сухопутних військ

Фах: бойове застосування та управління діями військових частин
механізованих і танкових військ;

бойове застосування та управління діями військових частин ракетних
військ і артилерії;

.....

Посада особи, яка погоджує проект документа	Військове звання, підпис, ініціали, прізвище, дата погодження, зауваження та пропозиції
Командувач Сухопутних військ Збройних Сил України	ПОГОДЖЕНО генерал-лейтенант (ім'я, по батькові, прізвище) “ ” _____ 20 _____ року

Додаток Г

(рекомендований)

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ ІВАНА ЧЕРНЯХОВСЬКОГО**

КАФЕДРА СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК

(Гриф обмеження доступу)
Прим. №

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник кафедри

полковник

(ім'я, по батькові, прізвище)

“ ” _____ 20__ року

ЗАВДАННЯ

на магістерську роботу

майору НАУМЕНКУ Олександру Олександровичу

1. Тема. *Планування та здійснення окремою механізованою бригадою маршу у район бойового призначення для участі у стабілізаційній операції ОТУВ оперативного командування. Планування та виконання бригадою завдань у складі ешелону забезпечення охорони об'єктів та комунікацій ОТУВ оперативного командування у степовій місцевості*

Закріплена наказом начальника університету від “ ” ____ 20__ року № ____.

2. Мета дослідження. *На підставі вимог керівних документів, аналізу досвіду воєнних конфліктів, дій військ в антитерористичній операції на Сході України розробити документи для проведення одностороннього двоступеневого командно-штабного навчання на картах з окремою механізованою бригадою та обґрунтувати рекомендації щодо удосконалення способів охорони комунікацій підрозділами бригади зі складу ешелону забезпечення охорони об'єктів та комунікацій оперативного командування у степовій зоні.*

3. Вихідні дані.

Свої війська: “Південні”.

Війська противника: навчальний бойовий склад “Східні”.

Фізико-географічні умови: *Донецький операційний район, осінь.*

Обмеження роботи:

1. Укомплектування окремої механізованої бригади особовим складом ____ %, озброєнням та військовою технікою ____ %.
2. Час на підготовку дій окремої механізованої бригади ____ діб.
3. Бригада забезпечена боєприпасами на ____ %.

4. Основні питання:

1. Аналіз чинників, які впливають на ефективність здійснення охорони комунікацій підрозділами окремої механізованої бригади у степовій місцевості.

2. Розроблення організаційно-методичних документів для проведення командно-штабного навчання.

3. Рекомендації щодо удосконалення способів охорони комунікацій підрозділами окремої механізованої бригади зі складу ешелону забезпечення охорони об'єктів та комунікацій оперативного командування у степовій місцевості.

5. До захисту подати:

організаційні вказівки;

календарний план підготовки навчання;

замисел командно-штабного навчання з пояснювальною запискою;

бойові розпорядження командувача оперативного командування;

план нарощування обстановки під час проведення навчання;

теоретичну частину роботи.

6. Термін виконання магістерської роботи:

подання закінченої роботи керівнику “ ____ ” _____ 20__ року;

подання роботи на рецензію “ ____ ” _____ 20__ року.

7. Дата видачі завдання: “ ____ ” _____ 20__ року.

Керівник: полковник (полковник запасу, генерал-майор у відставці)

(підпис, прізвище)

“ ____ ” _____ 20__ року.

Завдання одержав: *майор*

О. О. НАУМЕНКО

(військове звання, підпис, прізвище слухача)

“ ____ ” _____ 20__ року.

Додаток Д

(рекомендований)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник магістерської роботи

(військове звання, підпис, прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 20__ року

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН

виконання магістерської роботи

(за формою “наукове розроблення організаційно-методичних документів для проведення командно-штабних, штабних, тактичних (тактико-спеціальних, льотно-тактичних), мобілізаційних навчань, штабних тренувань, воєнних ігор тощо з елементами досліджень щодо теми навчання (тренування)”)

слухача навчальної групи № _____

(військове звання, прізвище, ім’я та по батькові)

№ п/п	Основні заходи	Термін виконання	Відмітка про виконання	При-мітка
1	2	3	4	5
1	Організаційно-підготовчий етап Вибір та затвердження теми магістерської роботи і наукового керівника. Отримання завдання на підготовку індивідуального плану виконання магістерської роботи. З’ясування теми і мети роботи, вивчення розділів та основних питань, визначених у завданні на розроблення магістерської роботи. Реєстрація у відділі захисту інформації та криптології окремого зошита для розроблення магістерської роботи (з необхідності). Подання календарного плану виконання магістерської роботи науковому керівнику на затвердження. Визначення й уточнення вихідних даних для розроблення навчання (тренування)			
2	Безпосередня робота над змістом магістерської роботи Підбір і вивчення рекомендованої літератури й інших матеріалів за темою магістерської роботи. Відпрацювання плану-проспекту магістерської роботи та затвердження його науковим керівником.			

1	2	3	4	5
	Розроблення ідеї тактичного (оперативного) замислу навчання (тренування). Відбір топографічних карт, необхідних для виконання магістерської роботи. Розроблення документів на тему навчання (тренування, гри) відповідно до переліку, визначеного у завданні: календарного плану підготовки навчання (тренування); організаційних вказівок із підготовки військових частин; замислу навчання (тренування) на карті; пояснювальної записки та бойового розпорядження (бойового наказу); тактичного (оперативно-тактичного) завдання; графіка бойових стрільб (виконання вогневих завдань) на навчанні (тренуванні). Написання теоретичної частини розбору згідно з планом-проспектом, затвердженим керівником. Проведення наукового дослідження за темою роботи. Воєнно-економічне обґрунтування навчання (тренування, гри). Відпрацювання статей і подання їх на перевірку науковому керівникові. Подання науковому керівникові на перевірку завершеної магістерської роботи			
3	Заключний етап Брошування роботи. Подання зброшурованої магістерської роботи для перевірки та написання відгуку науковим керівником. Падання магістерської роботи у визначений час на рецензію. Отримання дозволу від начальника кафедри на допуск магістерської роботи до захисту після ознайомлення його зі змістом роботи, відгуком та рецензією. Підготовка доповіді та ілюстративних матеріалів до захисту магістерської роботи. Тренування захисту магістерської роботи перед колективом кафедри (предметно-методичної комісії) та внесення коректив у зміст доповіді й ілюстративного матеріалу слухача (за необхідності). Доопрацювання доповіді та ілюстративного матеріалу з урахуванням зауважень			

Слухач _____
(військове звання, підпис, прізвище та ініціали)

Додаток Е

(рекомендований)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник магістерської роботи

(військове звання, підпис, прізвище та ініціали)

“ ” _____ 20__ року

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН

виконання магістерської роботи

(за формою “теоретичне та експериментальне дослідження актуальних питань воєнного мистецтва, військового управління, всебічного забезпечення бойових дій, організації експлуатації озброєння та військової техніки, управління освітнім процесом, психолого-педагогічних аспектів професійної підготовки військових фахівців тощо”)

слухача навчальної групи № _____

(військове звання, прізвище, ім'я та по батькові)

№ п/п	Основні заходи	Термін виконання	Відмітка про виконання	При-мітка
1	2	3	4	5
1	Організаційно-підготовчий етап Вибір і затвердження теми магістерської роботи і наукового керівника. Отримання завдання на підготовку індивідуального плану виконання магістерської роботи. З'ясування теми і мети роботи, вивчення розділів та основних питань, визначених у завданні на розроблення магістерської роботи. Реєстрація у відділі захисту інформації та криптології окремого зошита для розроблення магістерської роботи (за необхідності). Відбір топографічних карт, необхідних для виконання магістерської роботи. Подання календарного плану виконання магістерської роботи науковому керівнику на затвердження			
2	Безпосередня робота над змістом магістерської роботи Підбір і вивчення рекомендованої літератури й інших матеріалів на тему магістерської роботи. Відпрацювання плану-проспекту магістерської роботи та затвердження його науковим керівником.			

1	2	3	4	5
	Виконання окремих розділів магістерської роботи та подання їх науковому керівникові на перевірку. Опрацювання та апробація необхідного матеріалу практичної спрямованості під час проходження військового стажування. Відпрацювання статей та подання їх на перевірку науковому керівникові. Подання науковому керівникові на перевірку завершеної магістерської роботи. Усунення недоліків та урахування рекомендацій наукового керівника			
3	Заключний етап Брошурування роботи. Надання зброшурованої магістерської роботи для перевірки та написання відгуку науковим керівником. Надання магістерської роботи у визначений час на рецензію. Отримання дозволу від начальника кафедри на допуск магістерської роботи до захисту після ознайомлення його зі змістом роботи, відгуком та рецензією. Підготовка доповіді та ілюстративних матеріалів до захисту магістерської роботи. Тренування захисту магістерської роботи перед колективом кафедри (предметно-методичної комісії) та внесення коректив у зміст доповіді й ілюстративного матеріалу слухача (з необхідності). Доопрацювання доповіді та ілюстративного матеріалу з урахуванням зауважень			

Слухач _____
(військове звання, підпис, прізвище та ініціали)

Додаток Ж

(рекомендований)

(Гриф обмеження доступу)
Прим. №

ВІДГУК керівника на магістерську роботу

(військове звання, прізвище, ім'я та по батькові слухача)

Відгук складають у довільній формі. У відгуку характеризують магістерську роботу й обов'язково зазначають:

відповідність змісту магістерської роботи меті дослідження;

ступінь самостійності, ініціативності, творчості;

уміння працювати з літературою, проводити розрахунки, аналізувати, узагальнювати, робити практичні та наукові висновки;

системність і грамотність викладення, уміння оформляти зібрані матеріали в науковий документ.

У висновках зазначають рівень підготовленості випускника, думку керівника про допуск магістерської роботи до захисту та можливість присвоєння слухачу кваліфікації відповідно до отриманої спеціальності (спеціалізації).

Керівник _____
(науковий ступінь, вчене звання, військове звання, прізвище, ім'я та по батькові)

“ _____ ” _____ 20__ року

(підпис)

Додаток И

(рекомендований)

Назва кафедри _____

Заявник (автор праці) _____
(прізвище, ім'я та по батькові заявника (заявників) – автора
(авторів) праці у родовому відмінку)

ЗАЯВА

Я (ми), автор(и) _____ “ _____ ”,
(вид праці) (назва праці)
засвідчую(ємо), що подана мною (нами) праця презентує самостійно
проведене дослідження і не містить академічного плагіату.

Працю перевірено на наявність академічного плагіату за допомогою
програмних засобів _____

Рівень оригінальності _____

Усі виявлені у праці запозичення є правомірними, а саме _____

(обґрунтування правомірності)

Автор(и) надає(ють) дозвіл на перевірку праці відповідальними
особами, призначеними для перевірки праць на оригінальність і відсутність
неправомірних запозичень.

Автор(и) гарантує(ють), що одержав усі необхідні дозволи на
використання у цій праці матеріалів, які охороняються авторським правом.
Автор(и) гарантує(ють), що працю ніде раніше не публікували і не подавали
до інших видань.

(дата)

(підпис)

(прізвище, ім'я та по батькові)

Додаток К

(рекомендований)

ВИСНОВОК
про рівень оригінальності праці

Назва праці: _____

Вид праці (монографія, звіт про науково-дослідну роботу, дисертаційна робота, наукова стаття, тези, підручник, навчальний посібник, курсова робота, атестаційна (магістерська) робота, реферат або ін.):

Автор(и): _____
(прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Обсяг праці: _____ друк. арк.

Програмний засіб для перевірки на академічний плагіат:

Результати перевірки на академічний плагіат _____

Назва структурного елемента твору (розділів) _____

Обсяг праці _____

Обсяг, що перевірено на академічний плагіат, _____

Рівень оригінальності у відсотках _____

Обґрунтування правомірності запозичень _____

Загальний висновок: _____
(вказують якісну оцінку рівня оригінальності)

Відповідальна особа: _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

(дата)

(підпис)

Додаток Л

(рекомендований)

(Гриф обмеження доступу)
Прим. №

РЕЦЕНЗІЯ
на магістерську роботу

(військове звання, прізвище, ім'я та по батькові слухача)

Рецензент: _____
(посада)

(науковий ступінь і вчене звання)

(військове звання, прізвище, ім'я та по батькові)

Рецензію складають у довільній формі, розкриваючи такі основні питання:

відповідність змісту магістерської роботи завданню та меті дослідження;
актуальність теми, позитивні та негативні аспекти роботи;
повноту, глибину та обґрунтованість вирішення поставлених питань;
наукову цінність розглянутих проблем;
грамотність, стиль викладення, якість графічних документів;
можливості та місце практичного застосування результатів магістерської роботи;
інші питання на розсуд рецензента;
пропоновану оцінку магістерської роботи.

“ _____ ” _____ 20__ року

(підпис)

Додаток М

(рекомендований)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник магістерської роботи

(військове звання, підпис, прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 20__ року

ПЛАН-ПРОСПЕКТ

магістерської роботи

(за формою “теоретичне та експериментальне дослідження актуальних питань воєнного мистецтва, військового управління, всебічного забезпечення бойових дій, організації експлуатації, управління освітнім процесом, психолого-педагогічних аспектів професійної підготовки військових фахівців тощо”)

(військове звання, прізвище та ініціали слухача)

Вступ.

Основні вимоги керівних документів МО України, ГШ Збройних Сил України з питань теми роботи. Актуальність, основна ідея роботи, перспективи розвитку, значення для практики військ.

Розділи:

1. Аналіз існуючих технологій утилізації стрілецької зброї на базах і складах артилерійського озброєння.

1.1. Аналіз зберігання стрілецької зброї на базах і складах артилерійського озброєння.

1.2.

2. Розроблення раціонального процесу утилізації стрілецької зброї на базах і складах артилерійського озброєння.

2.1. Встановлення аналітичного зв'язку між обсягом трудовитрат та матеріальним оснащенням баз і складів артилерійського озброєння.

2.2.

3. Обґрунтування заходів раціональної утилізації стрілецької зброї на базах і складах артилерійського озброєння.

3.1. Рекомендації щодо удосконалення процесу утилізації стрілецької зброї на базах і складах артилерійського озброєння.

3.2.

Висновки.

Перелік посилань.

Додатки.

(військове звання, підпис, ініціали та прізвище слухача)

“ _____ ” _____ 20__ року

Додаток Н

(рекомендований)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник магістерської роботи

(військове звання, підпис, прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 20__ року

ПЛАН-ПРОСПЕКТ

магістерської роботи

(за формою “наукове розроблення організаційно-методичних документів для проведення командно-штабних, штабних, тактичних (тактико-спеціальних, льотно-тактичних), мобілізаційних навчань, штабних тренувань, воєнних ігор тощо з елементами досліджень щодо теми навчання (тренування)”)

(військове звання, прізвище та ініціали слухача)

Вступ.

Основні вимоги керівних документів Міністерства оборони України, Генерального штабу Збройних Сил України з питань теми роботи. Актуальність, основна ідея роботи, перспективи розвитку, значення для практики військ.

1. Пояснювальна записка до замислу командно-штабного навчання з ...
2. План-календар проведення командно-штабного навчання з ...
3. Тактичне завдання на командно-штабне навчання з ...
4. План нарощування обстановки у ході командно-штабного навчання ...
5. Розрахунок вартості навчання.
6. Теоретична частина розбору навчання (тренування, гри).

Висновки.

Перелік посилань.

Додатки.

(військове звання, підпис, ініціали та прізвище слухача)

“ _____ ” _____ 20__ року

Додаток П

(обов'язковий)

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ ІВАНА ЧЕРНЯХОВСЬКОГО

(Гриф обмеження доступу)
Прим. №

Інститут _____
(найменування інституту)

Кафедра _____
(найменування кафедри)

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

(військове звання)

(прізвище)

(ім'я та по батькові)

Тема _____
(назва теми)

Керівник _____
(науковий ступінь, вчене звання, військове звання, прізвище, ім'я та по батькові)

“ ____ ” _____ 20__ року _____
(підпис)

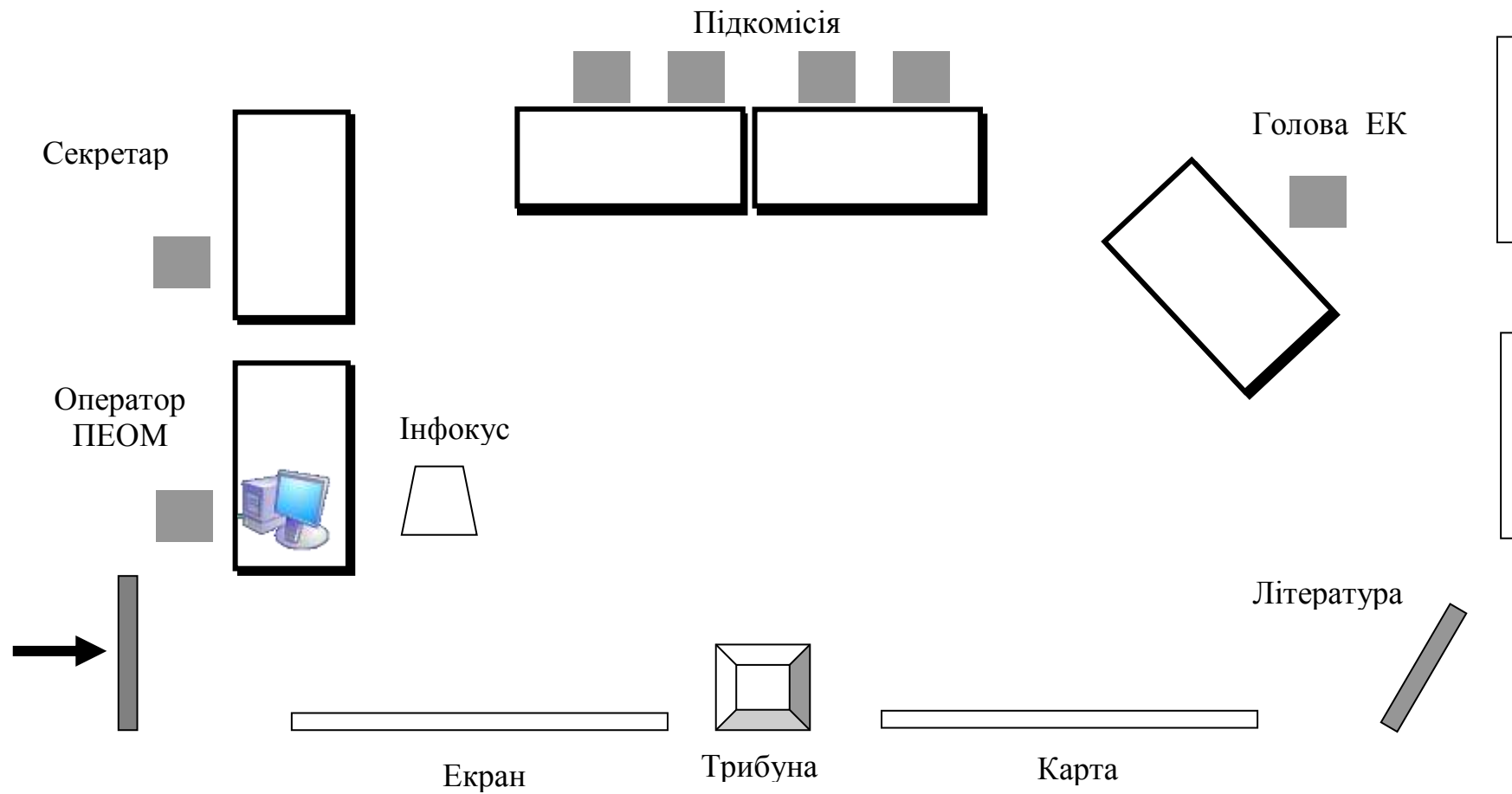
До захисту допускається.

Начальник кафедри _____
(науковий ступінь, вчене звання, військове звання)

(прізвище, ім'я та по батькові)

“ ____ ” _____ 20__ року _____
(підпис)

СХЕМА ОБЛАДНАННЯ КЛАСУ
ДЛЯ ЗАХИСТУ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Наказ Міністерства оборони України “Про затвердження Положення про особливості організації освітнього процесу у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів України” від 20.07.2015 № 346.
2. Наказ Міністерства оборони України “Про затвердження Положення про екзаменаційні комісії вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів” від 09.09.2015 № 472.
3. Проект настанови з організації і проведення загальновійськових тактичних і командно-штабних навчань. Проходить апробацію у військах.
4. Настанова з оперативної підготовки у Збройних Силах України. – К. : МО України, 2003. – 168 с.
5. Схеми до настанови з оперативної підготовки у Збройних Силах України. – К. : МО України, 2003. – 20 с.
6. Іваницький М. Г. Правила розроблення графічної частини магістерської роботи: навч. посіб. – К. : НАОУ, 2004. – 20 с.
7. Тимчасова настанова з оперативної роботи органів військового управління. – К. : ГШ ЗС України, 2016. – 230 с.
8. Настанова з оперативної роботи штабів. Ч. II (військова частина). – К. : НУОУ ім. І. Черняховського, 2016. – 171 с.
9. Наказ Генерального штабу Збройних Сил України “Порядок оформлення оперативних (бойових) документів” від 23.02.2016 № 75*.
10. Наказ Генерального штабу Збройних Сил України “Тимчасовий стандарт оперативних (тактичних) умовних знаків для оформлення оперативних (бойових) документів” від 02.07.2016 № 274.
11. Наказ Міністра освіти і науки України та Міністра оборони України “Про затвердження Змін до Інструкції з планування та обліку діяльності науково-педагогічних (педагогічних) працівників вищих військових навчальних закладів (військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів, навчальних центрів Збройних Сил України)” (зі змінами) від 21.02.2006 № 99/116.
12. Наказ начальника Національного університету оборони України імені Івана Черняховського “Про організацію в університеті заходів щодо запобігання та виявлення академічного плагіату” від 24.06.2016 № 173.
13. Наказ начальника Національного університету оборони України імені Івана Черняховського “Про затвердження Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних працях, що розробляються в університеті” від 07.09.2016 № 220.
14. ГОСТ 2.105-95 ЕСКД Общие требования к текстовым документам. – К. : Госстандарт Украины, 1996. – 36 с.
15. ДСТУ 3008-95 Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення. – К. : Держстандарт України, 1996. – 36 с.

Відповідальний за випуск Р. А. Момот

Підписано до друку . Формат 60×84¹/₁₆
Папір офсетний. Обл.-вид. арк. 2,122. Друк. арк. 2,75.
Зам. 145. Вид. № 14. Наклад 100 прим. Друкарня НУОУ.
